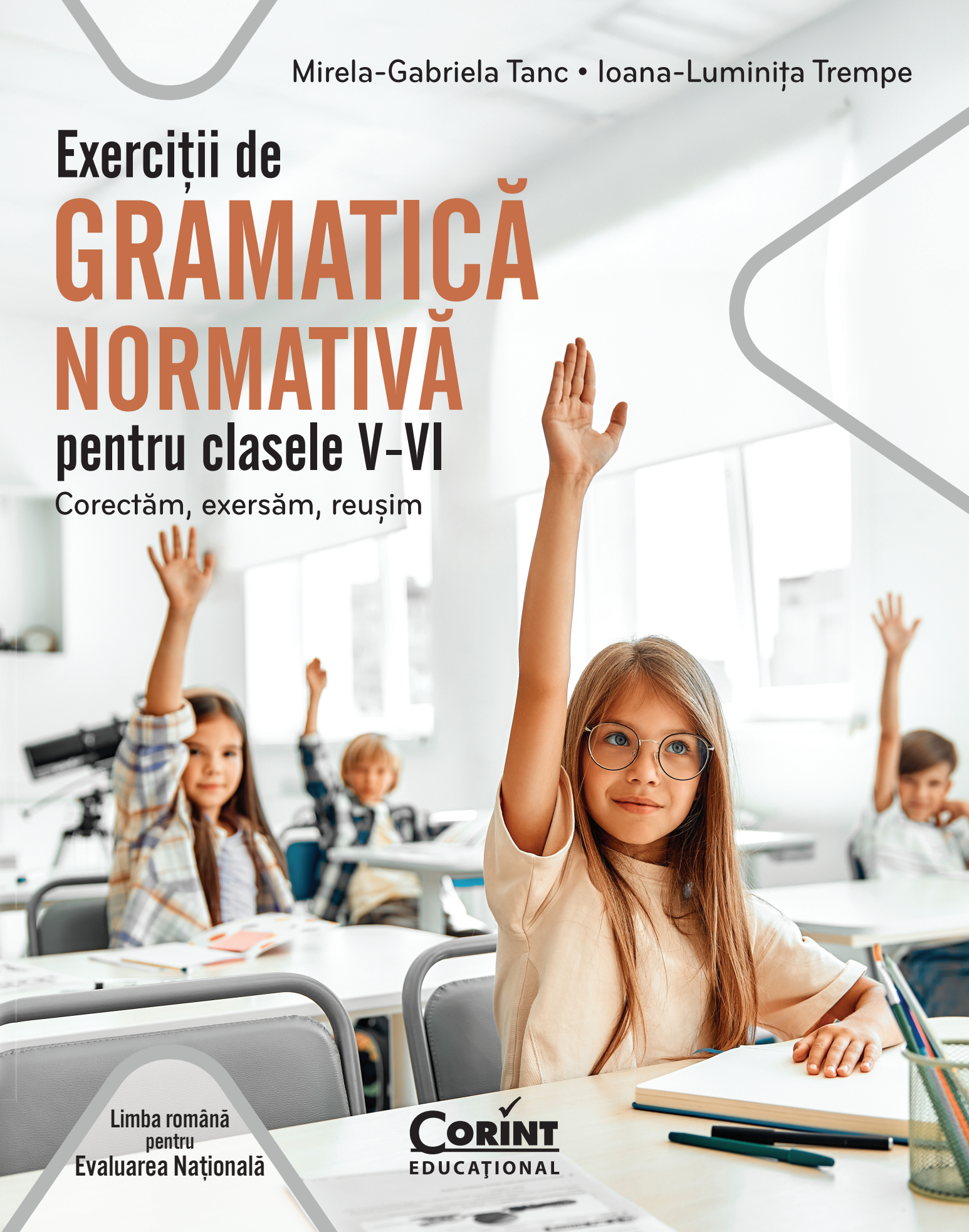

Mirela-Gabriela Tanc • Ioana-Luminița Trempe

Exerciții de **GRAMATICĂ** **NORMATIVĂ** pentru clasele V-VI

Corectăm, exersăm, reușim

Limba română
pentru
Evaluarea Națională

CORINT
EDUCAȚIONAL

Mirela-Gabriela Tanc • Ioana-Luminița Trempe

Exerciții de
GRAMATICĂ
NORMATIVĂ
pentru clasele V-VI

Corectăm, exersăm, reușim

CORINT
EDUCAȚIONAL

Cuvânt-înainte

Dragi elevi,

Bun venit în universul fascinant al limbii române! Aveți în mână *Exerciții de gramatică normativă pentru clasele V-VI: Corectăm, exersăm, reușim*, o lucrare creată special pentru voi, cei care începeți acum călătoria prin tainele gimnaziului.

Știm că, uneori, gramatica poate părea o listă lungă de reguli greu de reținut. De aceea, am transformat acest auxiliar într-un partener de joacă și de studiu, care să vă arate că a scrie și a vorbi corect este, de fapt, o super-putere! Cu ajutorul fișelor noastre, veți învăța să „vânați” greșelile de scriere, să potriviți cuvintele ca într-un puzzle și să vă exprimați ideile cu încredere în fața colegilor și a profesorilor.

Ce veți găsi în paginile acestei culegeri?

- Fișe de lucru prietenoase: Am ales cele mai importante reguli pe care le întâlniți la orele de curs și le-am transformat în exerciții clare și atractive.
- Antrenament pentru succes: Veți învăța cum să scrieți corect verbele, cum să nu vă lăsați păcăliți de sunetele buclucașe și cum să folosiți substantivele și pronumele exact așa cum trebuie.
- Misiuni speciale: Pe lângă exercițiile obișnuite, v-am pregătit și fișe recapitulative care vă vor ajuta să deveniți experți în comunicare.

Nu uitați: limba română este instrumentul prin care vă faceți auziți și înțelegeți. Cu cât o stăpâniți mai bine, cu atât veți fi mai creativi și mai siguri pe voi.

Vă dorim ca fiecare pagină parcursă să fie o mică victorie. Spor la explorat, mult succes la școală și bucurați-vă de fiecare reușită!

Ești gata să începi? Această culegere este primul tău pas spre REUȘITĂ!

Mirela-Gabriela Tanc
Ioana-Luminița Trempe

Elemente de vocabular

Sensul propriu de bază, sensul propriu secundar și sensul figurat

1. Asociază enunțurile următoare cu sensul pe care îl are substantivul *picioar* în fiecare dintre acestea.

1. „Pe-un picior de plai...”	a. sens propriu de bază;
2. La sport m-am accidentat la picior.	b. sens propriu secundar;
3. M-am legănat pe scaun și i-am rupt piciorul.	c. sens figurat.

2. Citește următorul articol din DEX și indică sensul pe care îl are de fiecare dată cuvântul *gură* în enunțurile de mai jos.

gură, guri substantiv feminin

1. Cavități din partea anterioară (și inferioară) a capului oamenilor și animalelor, prin care alimentele sunt introduse în organism.
2. Cantitate dintr-un aliment cât se poate apuca cu gura (?) dintr-o singură dată.
3. Membru de familie care trebuie hrănit.
4. Deschizătură a unui obiect, a unei încăperi etc., prin care intră, se introduce, se varsă, iese etc. ceva, prin care se stabilește o comunicație etc.
5. Loc unde se varsă o apă (curgătoare).
 - a. Câinele a luat în gură o jucărie.
 - b. Estuarul este o gură de vărsare a unei ape.
 - c. Am lărgit gura cămășii ca s-o pot îmbrăca.
 - d. Nu am avut timp să mănc, am luat doar o gură de supă.
 - e. În familia noastră sunt cinci guri de hrănit.

3. Construiește câte două enunțuri cu fiecare dintre verbele următoare, folosind o dată sensul propriu, iar altă dată sensul figurat al acestora.

- a. a arde; b. a rupe; c. a coace; d. a înghiți.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vocabularul reprezintă **totalitatea cuvintelor** care există sau au existat vreodată într-o limbă.

Vocabularul unei limbi este în permanentă mișcare: apar cuvinte noi, altele nu mai sunt folosite, în timp ce sensul unor, păstrate în uz, se schimbă.

- ☛ *sandvici, xerox* – cuvinte noi (**neologisme**);
- ☛ *postelnic, spițerie* – cuvinte ieșite din uz (**arhaisme**);
- ☛ *barabulă, curechi* – cuvinte din anumite zone ale țării (**regionalisme**).

Cuvântul este **unitatea de bază** a vocabularului. Cuvântul are:

- **sens** sau **înțeles** → conținutul;
- **sunete** sau **înveliș sonor** → forma.

Există cuvinte cu același sens, dar diferite prin sunetele din care sunt alcătuite: *a hotărî* – *a decide*.

Există cuvinte cu sens diferit, dar alcătuite din aceleași sunete: *liliac* – *arbust*; *liliac* – *animal*.

Sensul unui cuvânt se stabilește în context, adică în propoziția sau în fragmentul în care apare.

Mă doare inimă. (*cordul* – înlocuirea nu este potrivită cu contextul)

Contextul – parte a unei comunicări care precede și/sau urmează cuvântul analizat, determinându-i sensul și forma.

Câmpul lexical – cuprinde toate **cuvintele care se raportează la aceeași idee**, putând să aibă formă complet diferită sau apropiată. (*pian, pianină*)

Ele aparțin aceluiași domeniului, având trăsături de sens comune, dar și trăsături de sens care le deosebesc:

- câmpul lexical al instrumentelor muzicale: *pian, vioară, chitară, acordeon, trompetă* etc.

Sunt aceeași parte de vorbire.

În câmpul lexical al unui cuvânt intră și sinonimele și expresiile care îl conțin:

- relații de rudenie: *neam, rudă, bunică, bunicuță* etc.

Există cuvinte care au mai multe sensuri. Astfel, acestea pot intra în câmpuri lexicale diferite:

- amar* – câmpul lexical al gustului: *Beau un suc amar.*
- amar* – câmpul lexical al sentimentelor: *Am un suflet amar.* (trist)

Sensul propriu – sensul comun, obișnuit, cunoscut de toți vorbitorii. Sensul propriu poate fi:

- sens propriu de bază:**

Era înalt și avea umeri largi.

- sens propriu secundar** (depinde de context):

Am un sacou cu umeri prea largi.

Sensul figurat – sensul cu valoare expresivă:

A reușit în viață sprijinindu-se pe umerii altora.

4. Completează enunțurile cu cuvântul potrivit din lista de mai jos: *limbă, inimă, tufă*. Scrie dedesubt cu ce sens este folosit fiecare cuvânt în contextul dat (sens propriu de bază, sens propriu secundar sau sens figurat).

- Fetița și-a tăiat (organ al corpului).
- Mihai vorbește fluent două străine.
- Are o de aur și ajută pe oricine.
- Sunt, nu știu niciun cuvânt în chineză.
- Am cumpărat o de trandafiri roșii.

5. Notează „X”, în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă este corect sau incorect.

	C	I
Cuvântul <i>piatră</i> este folosit exclusiv cu sens propriu de bază.		
<i>Ochi</i> poate avea sens figurat în contextul <i>a avea un ochi la...</i>		
Sensul propriu secundar al cuvântului <i>câine</i> este cel de mamifer.		
Expresia <i>a fi pe val</i> folosește cuvântul <i>val</i> cu sens figurat.		
<i>Cap</i> poate desemna un obiect neînsuflit, ca <i>în cap de ață</i> .		

6. Alcătuiește trei enunțuri în care cuvântul *braț* să fie folosit cu:

Sens propriu de bază

Sens propriu secundar

Sens figurat

7. Precizează sensurile substantivului *cap* în enunțurile de mai jos, alegând dintre: sens propriu de bază, sens propriu secundar, sens figurat.

- Și-a pus capul pe pernă și a adormit imediat.
- A fost numit cap al echipei de proiect.
- A rupt capul de ață pentru a începe să coasă.
- La capul mesei stătea bunicul, cel mai vârstnic.
- Adat dovadă de cap înțelept în situații de criză.
- Elevul a ajuns la capul rândului.

II.

Accentul cade întotdeauna pe **o vocală** (o poți lungi și nu sună caraghios)!

În limba română, accentul nu are loc fix, pe prima sau ultima silabă, ca în alte limbi. De aceea, e necesară **consulta-rea DOOM3**.

Ține minte!

- ☛ accent pe **ultima silabă**: *chiulangiu*;
- ☛ accent pe **penultima silabă**: *coțofană*;
- ☛ accent pe **antepenultima silabă**: *compunere* etc.

Accentul poate diferenția sensul cuvintelor:

- *ăcele* și *acele*, *director* și *director*.

În unele cazuri, se acceptă două variante de accentuare:

- *polip*/*polip*.

Fonetică, ortografie și ortoepie

1. Adina și Dan joacă „cuvinte încrucișate”, dar le lipsesc literele *î* și *ă* din mai multe cuvinte. Ajută-i să câștige, completându-le tu în locul lor:

ne...ncetat	dobor...re
...notător	...ncălzire
re...ncepe	ne...nceput
a cobor...	...ncălțăminte
...nspăim...ntat	morm...nt
dec...t	c...teodată

2. Asociază cuvintele din stânga cu literele sau grupurile de litere din dreapta, pentru a reface cuvintele:

a...elerat	c / cc	inte...egional	r / rr
a...tualitate	c / cc	mo...o	t / tt
a...entuire	c / cc	confe...i	t / tt
tran...iberian	s / ss	ingen...	u / uu
Tran...ilvania	s / ss	ipohondr...	u / uu
inte...egn	r / rr	superfl...	u / uu
inte...național	r / rr	interme...o	z / zz
inte...egional	r / rr	pi...a	z / zz
i...avigabil	n / nn	mo...aic	z / zz
i...oportun	n / nn	papara...i	z / zz

3. Alessio învață limba română, dar întâmpină unele probleme de scriere, deoarece notează ceea ce aude. Ajută-l să devină mai bun, corectându-i bilețelul scris în pauză și explicându-i ce a greșit.

Am alergat un kilometru până la școală, fiindcă alergatu este hobiul meu, iar uameni din fața școli se uitau fics la mine, de parcă ieram un egzemplu de copil care a întârziat.

4. Încercuiește litera „A” pentru afirmațiile adevărate de mai jos și litera „F” pentru afirmațiile false.

- ☛ Alfabetul limbii române are 31 de litere. A / F
- ☛ Sunetul [î] poate fi transcris cu *î* sau *ă*. A / F
- ☛ Litera „x” redă două sunete succesive. A / F
- ☛ Sunetul [i] poate fi redat doar prin litera *i*. A / F
- ☛ Semnele diacritice sunt: căciula, circumflexul, virgulița. A / F
- ☛ Sunetul [i] final șoptit poate forma singur silabă. A / F

5. Încercuiește seria care conține doar cuvinte în care litera „x” corespunde grupului de sunete [ks].

- a. excursionist, exemplar;
- b. axiomă, xilofon;

- a. mons-tru-os, vârs-tnic, cu-lo-ar;
- b. mon-stru-os, vârst-nic, cu-loar;
- c. mons-tru-os, vârs-tnic, cu-loar;
- d. mon-stru-os, vârst-nic, cu-lo-ar.

29. Încercuiește varianta corectă de despărțire în silabe a fiecărui cuvânt de mai jos:

cu-vi-in-cios / cu-vi-in-ci-os	e-xem-plar / ex-em-plar
a-cu-a-re-lă / a-cua-re-lă	sa-la-ri-u / sa-la-riu
co-a-fu-ră / coa-fu-ră	fi-i-că / fii-că
a-is-berg / ais-berg	i-gu-a-nă / i-gua-nă
pi-o-ni-er / pi-o-nier	lăn-ci-er / lănc-ier
pi-e-ton / pie-ton	pre-ca-ut / pre-caut

30. Rescrie corect mesajul scris pe tablă de un elev grăbit, evitând despărțirile interzise de la sfârșit de rând:

Colegilor!
Doamna profesoară de română Ana Pruteanu ne-a rugat să citim cartea „O vară cu Isidor”, despre care am citit o recenzie pe blog-ul colegului nostru Alexandru Popovici. Faceți-vă un jurnal de lectură, cu citate ș. a.m.d.
Spor la citit!

Reguli de despărțire a cuvintelor în silabe:

- ☛ o consoană între două vocale trece la silaba următoare: **v – cv** : **ca-să**.
- ☛ două consoane între două vocale se despart **vc – cv** : **toam-nă**.

EXCEPȚIE: Dacă a doua consoană este **l** sau **r**, iar a prima este **b, c, d, f, g, f, p, t, v** – despărțirea se face înaintea întregului grup **v – ccv** : **ta-blă, ca-pră**.

- ☛ trei sau mai multe consoane între două vocale se despart după prima consoană **vc – ccv** : **con-struc-tor**.

EXCEPȚIE: Următoarele grupuri se despart după a doua consoană **vcc – cv** :

<i>lpt</i>	<i>ncț</i>
– sculp-tor	– con-junc-ți-e
<i>mpt</i>	<i>ndv</i>
– somp-tu-os	– sand-vici
<i>mpț</i>	<i>rct</i>
– pre-zump-ți-e	– arc-tic
<i>ncș</i>	<i>rtf</i>
– sfinc-șii	– jert-fă
<i>nct</i>	<i>stm</i>
– punc-tu-a-ți-e	– ast-ma-tic

- ☛ două vocale alăturate, rostite în hiat, se despart **v – v** : **a-le-e**.

Morfologia - Părțile de vorbire

Verbul

1. Transcrie, în spațiile libere, forma corectă a cuvintelor subliniate în enunțul următor reprezentând mărturia unei fete curioase, dar indiscrete.

Mă sfii/Mă sfiii (1) întotdeauna să continui/să continuu (2) a mă uita insistent la o persoană, pentru că gestul meu crează/creează (3) neplăcere persoanei care trebuie/trebuie (4) să suporte privirea și sufere/suferă (5) astfel din cauza mea.

..... (1) întotdeauna (2) a mă uita insistent la o persoană, pentru că gestul meu (3) neplăcere persoanei care (4) să suporte privirea și (5) astfel din cauza mea.

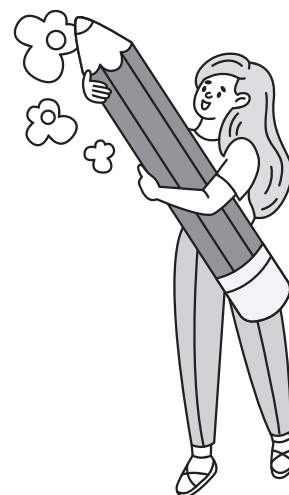
2. Scrie verbul dintre paranteze la forma cerută:

Eu, părinții și surorile mele nu mai (*a fi* – indicativ, mai-mult-ca-perfect) niciodată într-un parc de distracții, așa că intrarea în Europa Park ne (*a da* – indicativ, perfect simplu) emoții, dar (*a se gândi* – indicativ, perfect compus) că orice experiență pe care (*a avea* – indicativ, viitor standard) ne va îmbogăți sufletește, cu toate că (*a putea* – condițional-optativ, perfect) să ne sperie la început.

3. Completează enunțurile cu forma verbală potrivită pentru fiecare context și construiește câte un enunț cu formele neselectate.

..... mai repede tema înainte să mergi la joacă!	a. Scrie-ți!; b. Scrieți!.
Mihai, mai atent la ceea ce se petrece în jur!	a. fi; b. fii.
Eu și prietenii mei la maratonul din vară.	a. fugisem; b. fugiserăm.
Băiete, mai bine să ne ajuți!	a. a-i face; b. ai face.
Când soneria, nu mai putui dormi deloc.	a. auzi; b. auzii.
Fratele lui fusese pedepsit fiindcă o veioză.	a. sparse; b. spărsese.
Tivul pantalonilor s-a rupt, iar acum bunica îl	a. coase; b. cosește.

Verbul este partea de vorbire flexibilă care constituie nucleul enunțului.

IV.

Sintaxa - funcții sintactice

Subiectul și predicatul

Predicatul exprimă **acțiunea, starea, existența** sau **caracteristica subiectului** din propoziție. El este elementul central al enunțului. Fiecare propoziție are **un singur predicat**, iar fără predicat, propoziția nu poate exista.

Predicatul nominal este un tip de predicat compus, format din două părți:

- un **verb copulativ**;
- un **nume predicativ**, care exprimă însușirea sau identitatea subiectului.

Subiectul este **partea principală de propoziție** care arată **cine face acțiunea** exprimată de un predicat verbal sau cui i se atribuie o însușire, o caracteristică sau o identitate exprimată de numele predicativ al unui predicat nominal.

1. Completează spațiile libere cu verbul dintre paranteze, la modul și timpul indicate, pentru a realiza acordul dintre subiect și predicat.

- Copilul cu fular galben și bunica lui cea veselă (*a merge* – indicativ, viitor standard) în curând în parc.
- Eu și verișorii din Sibiu (*a face* – condițional-optativ, prezent) o excursie într-un parc natural protejat.
- Tu și ceilalți colegi (*a veni* – indicativ, prezent) mereu la timp la activitățile de voluntariat.
- Nimeni și nimic (*a putea* – indicativ, prezent, formă negativă) schimba impresia mea despre voi.
- Fiecare dintre voi (*a avea* – indicativ, perfect compus) cel puțin o prietenă foarte bună.
- Nouă (*a plăcea* – indicativ, imperfect) înghețata și ciocolata de la bunica.

2. Scrie pe spațiile libere cuvintele dintre paranteze, realizând acordul cu subiectul.

- Aducerea de mingi la școală și folosirea echipamentului sportiv sunt (*permis*).
- Profesorul și cu tine sunteți (*încântat*) de rezultatele obținute la concurs.
- Tată și surorile tale erau (*uimit*) de surpriza pe care le-ai făcut-o.
- Caietul și cartea de pe masă sunt (*negru*).
- Crizantemele și trandafirii sunt (*înflorit*).
- Vinetele și dovleceii sunt (*copt*).

3. Încercuiește forma care indică acordul corect dintre subiect și predicat:

- ☞ Li s-a născut/Li s-au născut nepotul și nepoata.
- ☞ Roșiile din piață este/sunt mai scumpe decât cele din magazin.
- ☞ Grupul de elevi a ajuns/au ajuns în tabără înaintea voastră.
- ☞ Clasa a cincea a susținut/au susținut un concert de colinde.
- ☞ Nici unchiul, nici mătușa nu a sunat/nu au sunat să anunțe vizita lor.
- ☞ Jumătate dintre concurenți a abandonat/au abandonat cursa.
- ☞ O grămadă de lume se pregătește/se pregătesc de sărbători.
- ☞ Mă doare/dor călcâiul de la piciorul stâng și glezna de la dreptul.
- ☞ Se aud/Se aude ploaia și vântul de afară.

4. Rescrie enunțurile preluate din mass-media, corectându-le:

☞ „Un grup de elevi au protestat în fața școlii.”

☞ „Lumea sunt nemulțumiți de decizie.”

☞ „Una dintre problemele care persistă sunt lipsa banilor.”

☞ „Cei doi kilometri a fost parcurși rapid.”

☞ „Un set de măsuri a fost anunțat de guvern.”

☞ „Consiliul elevilor au amânat ședința.”

☞ „Manifestările era asemănătoare cu cele de acum.”

☞ „Potrivit specialiștilor, era șanse mari de reușită.”

5. Există un subiect inclus în enunțul:

- Am să merg mai des la patinoar iarna aceasta.
- Cele mai bune ciocolate provin din Elveția.
- Nu merge deloc calculatorul din camera ta.
- Oare de ce mă privește mereu cu suspiciune?

6. Notează „X” în caseta potrivită, pentru a stabili tipul de predicat din fiecare enunț.

	Predicat verbal	Predicat nominal
Câinele este mereu în colțul lui.		
Pisicile sunt animalele sale preferate.		
Leul de la zoo este din Africa.		
Cât este peștele acela rozaliu?		
A fost odată un elefant cu urechi uriașe.		
Clipirea pisicilor este semn de afecțiune.		

7. Alege seria în care apare un subiect multiplu.

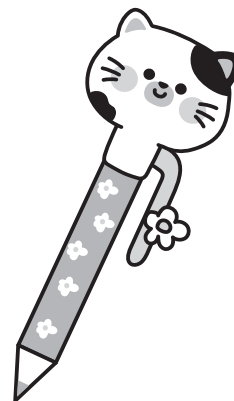
- Nu întotdeauna ne plac muzica tare și lumina puternică.
- Gașca din spatele blocului face o gălăgie infernală.
- Un grup de turiști stă la coadă la intrarea muzeului.

8. Alege seria în care subiectul este dublu exprimat.

- Profesorii și profesoarele ne susțin în toate proiectele.
- Profesoara este și ea prezentă la premiarea elevei.
- Profesorii, adevărați mentori ai noștri, merită respectați.

Verbul cu funcție sintactică de **predicat verbal** se acordă cu partea de vorbire prin care se exprimă subiectul în persoană și număr, aceasta fiind o componentă a relației de interdependență dintre cele două funcții sintactice.

Fișe complexe

FIȘA I.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. Este antonimul cuvântului *a apune*:

- a. a răspunde;
- b. a răscumpăra;
- c. a repeta;
- d. a răsări.

2. Seria care conține doar cuvinte scrise corect este:

- a. fii, să știi, nu fii;
- b. mi-ar place, n-ași ști;
- c. mulți, niciun, vreun;
- d. ar tace, orcu.

3. Completează enunțurile cu formele potrivite pentru fiecare context și construiește câte un enunț cu formele neselectate.

A luat- la sănătoasa când a văzut ursul.	a. o (pronume personal, cu funcție sintactică); b. o (pronume cu valoare neutră).
Tatăl meu este colonel, lucrează într-o unde are mulți militari în subordine.	a. companie; b. companie.
În cartea <i>Cititorul din peșteră</i> Anibalector este chiar simpatic.	a. mostră; b. monstru.
..... spun părerea întotdeauna, dar într-un mod civilizat.	a. îmi (pronume personal); b. îmi (pronume reflexiv).

4. Construiește enunțuri care să respecte cerințele:

a. Un complement direct, exprimat prin substantiv propriu:

.....

b. Un atribut pronominal, exprimat prin pronume personal:

.....

c. Un complement prepozițional, exprimat prin numeral ordinal cu valoare pronominală:

.....

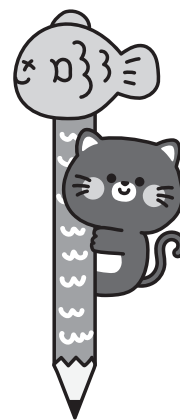
d. Un atribut adjectival, exprimat prin numeral cardinal cu valoare adjectivală:

.....

5. Rescrie enunțurile, corectând greșelile de orice tip:

— Londra nui o Groapă, spuse Polly indignată. Dar băiatul iera prea pornit ca so bage în seamă; continuă săș-i spună o-ful: — Și dacă tatăl tău ar fii în India, i-ar tu ar trebui să vi-ii să stai cu o mă-tușă și un unchi ca-rei nebun (cui iar place asta?), fiindcă au grijă de mama ta care e grav bolnavă

Fișa XX.

1. Conțin două silabe toate cuvintele din seria:

- a. aut, minge;
- b. boier, jilav;
- c. seif, calcar;
- d. șeic, scuar.

2. Seria care cuprinde antonimul cuvântului *efemer* este:

- a. amabil;
- b. etern;
- c. pieritor;
- d. trecător.

3. Completează enunțurile cu formele potrivite pentru fiecare context și construiește câte un enunț cu formele neselectate.

Nu se prea integrase în grup și stătea	a. deoparte; b. de o parte.
Protestatarii în piața centrală a orașului.	a. manifestă; b. manifestează.
Băiatul cel era mereu lăudat de părinți.	a. cuminte; b. cu minte.
La micul-dejun mâncăm adesea cu pâine.	a. pate; b. pateu.

4. Construiește câte un enunț în care să apară formele verbale indicate:

- intră:
- intră:
- mersesem:
- merseserăm:
- auzii:
- auzi:

5. Rescrie enunțurile, corectând greșelile de orice tip:

Vulturii negrii s-au năpustit asupra prăzi.

Grămada de oameni veseli au plecat spre acvariu, să vadă aurii peștișori.

— Bunicilor sunteți încântarea tuturor nepoților și părinților!

M-ași fi dus singur în excursie, dar mama nu agreiază ideea de a mă ști departe, deși cam am fost în alte țări și părinții îmi promisese că mă v-or mai lăsa. Știu că nu se merită să insist, dar mi-ar place mult ca mama să vadă adevărul, căci îi citi și ei, la fel cum vă citiși vouă, regulile excursiei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rezolvări ale exercițiilor

I. Elemente de vocabular

Sensul propriu de bază, sensul propriu secundar și sensul figurat

1. 1. – c.; 2. – a.; 3. – b.

2. 1. – a.; 2. – d.; 3. – e.; 4. – c.; 5. – b.

3. a. a arde:

- **Sens propriu:** *Arde un foc mornit în sobă.*
- **Sens figurat:** *Îi ardea inima de durere.*

b. a rupe:

- **Sens propriu:** *Am rupt o pagină din calendar.*
- **Sens figurat:** *A rupt tăcerea printr-un strigăt puternic.*

c. a coace:

- **Sens propriu:** *Mama coace o pâine cu maia.*
- **Sens figurat:** *Liderul coace un nou plan de reformă.*

d. a înghiți:

- **Sens propriu:** *Păsărea a înghițit o boabă de porumb.*
- **Sens figurat:** *A fost nevoit să înghită o umilință în fața publicului.*

4.

1. Fetița și-a tăiat limba (organ al corpului).	Sens propriu de bază
2. Mihai vorbește fluent două limbi străine.	Sens propriu secundar
3. Are o inimă de aur și ajută pe oricine.	Sens figurat
4. Sunt tufă , nu știu niciun cuvânt în chineză.	Sens figurat
5. Am cumpărat o tufă de trandafiri roșii.	Sens propriu de bază

5.

	C	I
Cuvântul <i>piatră</i> este folosit exclusiv cu sens propriu de bază.		X
<i>Ochi</i> poate avea sens figurat în contextul <i>a avea un ochi la...</i>	X	
Sensul propriu secundar al cuvântului <i>câine</i> este cel de mamifer.		X
Expresia <i>a fi pe val</i> folosește cuvântul <i>val</i> cu sens figurat.	X	
<i>Cap</i> poate desemna un obiect neînsuflețit, ca în <i>cap de ață</i> .	X	

6. **Sens propriu de bază** (partea corpului omenesc):

*Sportivul a suferit o fractură la **brațul** drept în timpul antrenamentului.*

Bibliografie

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II-a, sub conducerea Ion Coteanu și Lucreția Mareș, București, Univers Enciclopedic, 1996; ediții revăzute și adăugite: 2009, 2012, 2016 (DEX).

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (DOOM3), ediția a III-a revăzută și adăugită, coord. Ioana Vintilă-Rădulescu, București, Univers Enciclopedic, 2021.

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație*, ediția a V-a, București, Univers Enciclopedic, 1995.

Dragomirescu, A. (coord.); Georgescu, I.-R.; Georgescu, D.-M., Răducanu, R.-D.; Gae, I.; Dinu, A.; Nedea, M.-R.; Ionescu, A., *Gramatica limbii române pentru elevi și profesori. Sinteze și exerciții*, București, Corint Educațional, 2022.

Iacob, D.; Cergan, C.; Rațiu, B.; Vlaicu, A.; Ciobanu, Ș., *Cum e corect? Ghid practic de Limba Română (conform DOOM3)*, Pitești, Paralela 45 Educațional, 2022.

Ionescu, N.; Georgescu, M., *Cum să scrii corect*, București, Booklet, 2022.

Pană Dindelegan, G. (coord.); Brăescu, R.; Dragomirescu, A.; Nedelcu, I.; Nicolae, A.; Zafiu, R., *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2022.

Popa, I.; Popa, M.; Neacșu, L.; Tanc, M., *Limba Română*, București, Niculescu, 2024.

Exerciții de **GRAMATICĂ NORMATIVĂ** pentru clasele V-VI

Corectăm, exersăm, reușim

Exerciții de gramatică normativă pentru clasele V-VI. Corectăm, exersăm, reușim este un auxiliar didactic util, conceput pentru elevii care doresc să se exprime corect, clar și cu încredere, atât în scris, cât și oral. Explicațiile teoretice sunt integrate direct în seturile de exerciții structurate tematic și ordonate progresiv, în funcție de dificultățile reale de exprimare, pentru ca regulile să fie înțelese și asimilate prin aplicare practică. Culegerea acoperă toate capitolele esențiale din programa școlară și include, în partea finală, exerciții combinate pentru evaluarea generală a cunoștințelor, alături de sugestii de rezolvare ce oferă repere clare pentru autoevaluare și pentru interpretarea corectă a cerințelor. Totodată, cele 20 de fișe complexe propun situații autentice de comunicare, în care elevii valorifică în mod unitar noțiunile de gramatică normativă învățate. Un instrument bine structurat și accesibil – ideal atât pentru activitatea de la clasă, cât și pentru studiul individual – realizat de Mirela-Gabriela Tanc și Ioana-Luminița Trempe.